

2. A KUTATÁS MÓDSZERTANA

A szakmai feladatok leírását az intézményi pályázati kiírásban szereplő követelmények alapján készítette el a központi koordinációt ellátó Marketing Osztály, mely összhangban van az Educatio Kht. által kidolgozott országos pályakövetési rendszerrel. Ez segíti majd az intézményi és az országos adatok összehasonlíthatóságát. Az irányelvek alapján a pályakövetési vizsgálatok kiterjednek a hallgatói motivációs vizsgálatokra és a végzett hallgatók pályakövetésére.

A Diplomás Pályakövető Rendszer országos kutatáshoz kapcsolódóan 2010. május és június hónapok folyamán végeztünk online kérdőíves vizsgálatot a Pécsi Tudományegyetemen 2007-ben, illetve 2009-ben végzett hallgatók körében, akik diplomát vagy legalább abszolutóriumot szereztek. A vizsgálat módja: online standard kérdőíves adatfelvétel.

A DPR kutatás a Felsőoktatási törvény 11. § (1) és (2) képzési ciklusaira terjed ki (alapképzés, mesterképzés, ezek osztott és osztatlan formái, doktori képzés). A pályakövetés kiterjed a 60. § (4) szerint végbizonyítványt tett, 60. § (3) szerint záróvizsgát tett 62. § szerint oklevelet szerzett hallgatókra, illetve végzettekre.

Ahhoz, hogy láthatóvá váljon a végzett hallgatók szakmai életútja, előmenetele, munkaerőpiaci megfelelése, valamint a szakmai továbbképzések iránti igénye, ismételt megkérdezéssel tervezzük az adatok összehasonlíthatóságát elérni.

2.1 A kérdőív összeállítása

Az online kérdőíveket az országos kérdőívhez igazodva úgy állítottuk össze, hogy az eredmények összevethetőek legyenek az országos DPR vizsgálatokkal, illetve képzési területenként más intézményi vizsgálatok eredményeivel (1. melléklet).

Az online kérdőívek legalább két egymástól elkülönülő kérdőív blokkból állnak: közös országos blokkból és az intézmények minden karán lekérdezésre kerülő intézményi blokkból. Ezeket kiegészítheti a kari-képzési területi blokk, melynek lehetőségével az idei évben a PTE nem élt, tekintettel a kérdőív hosszúságára. A kormányzati kérdések megfogalmazása, sorrendje, struktúrája meglehetősen kötött, az alapkérdőív igen hosszú, ezért az intézményi kérdéseket nagyon átgondoltan, számukat minimálisra csökkentve illesztettük a központi kérdések mögé. Néhány közös kérdésen túl különböző kérdéstípusok szerepelnek a hallgatóknak és a végzetteknek kiküldött kérdőívekben.

A kutatásban a kérdések nagy része zárt, Likert-skálás kérdés, csupán pár esetben alkalmaztunk nyitott kérdéseket, és azokat alaposan tisztítottuk.

Az eredmények értelmezése során számolnunk kell azzal a nehézséggel, hogy az országos kérdőív jelentős terjedelme és bonyolultsága miatt több esetben nehezen értelmezhetőek voltak a kérdések. Az DPR online kérdőív időigényességére tekintettel a kitöltés ösztönzésére a megkeresettek körében intézményünk nyereményjátékot hirdetett.

A kérdőívvel kapcsolatos problémákat az Educatio Kht. felé több felsőoktatási intézménnyel együtt jeleztük, és a 2011-es online kutatáshoz várhatóan elkészülnek az új kérdőívek.

2.2 A mintavétel módszertana

A Pécsi Tudományegyetemen 2007-ben, illetve 2009-ben 7 992 hallgató végzett. Közülük 1 736-an válaszoltak a kérdésekre, ami 21,7%-os válaszadási arányt jelent.

Az Egyetem a 2010-es online megkérdezés során a hallgatói és a végzett lekérdezési típus esetén is biztosítja a megfelelő szintű reprezentativitást és minta-elemszámot a következő mintavételi szempontok szerint: végzés éve, kar, szak, nem, tagozat.

Az alapsokaság meghatározásához a PTE hallgatói és végzett hallgatói statisztikáját használtuk fel alapul, és ezt vetettük össze az ETR (Egységes Tanulmányi Rendszer) adatbázis adataival, mivel problémát jelenthetnek azok a hallgatók, akikhez nem tartozik email címés elérhetőség a rendszerben. A hiányzó adatok – a különböző csoportok esetében eltérően ugyan, de – csak minimális szűkítést jelentenek, így az információ összegyűjtése szempontjából nem tekinthető torzító tényezőnek.

Az online lekérdezési formában az ETR adatbázisából kinyert elérhetőségekre minden érintettnek kiküldtük a kérdőívet, továbbá felhasználtuk a facebook, iwiw elérhetőségeket annak érdekében, hogy minél több hallgatót elérhessünk. Ahol az adatfelvétel eredményeként a megvalósult minta nem reprezentatív, ott statisztikai súlyozással reprezentatív mintát állítunk elő.

A 2010-es országos kutatásba még nem vonták be az idegen nyelvű képzésben résztvevő diákokat, de a PTE Általános Orvostudományi Kar angol nyelvű képzésén tanult külföldi hallgatóknak elküldtük a kérdőív angol fordítását. Azonban az alacsony visszaérkezési arány, és a hiányos kitöltés miatt az idei évben csak próbakérdésnek tekintettük ezt a vizsgálatot, és nem vettük figyelembe az összesített eredmények elemzésekor.

A kiküldött kérdőíveket egyedi azonosítóval láttuk el (a tényleges kitöltés érdekében, az anonimitás teljes körű figyelembe vételével), ezzel kívántuk biztosítani, hogy a karokon a képzési szint és a nemek alapján reprezentatív legyen a kutatásunk. Az egyes karokon belül ennek ellenére eltérő mértékben érkeztek vissza kérdőívek, így azokat karonkénti súlyozással tettük reprezentatívvá. A tanulmányban kizárólag a súlyozott adatokkal számolunk, így mindig feltüntetjük, hogy mennyi az elemzésnél felhasznált elemszám.

A viszonylag magas mintavételi arányok és a szintén magas elemszámok jó minőségű becslésekre adnak lehetőséget, megbízható eredmények kalkulálhatóak a felvétel adataiból.

2.3 A feldolgozás, elemzés

- A feldolgozást és az elemzést matematikai-statisztikai módszerekkel, SPSS szoftver segítségével készítettük el.
- A minta megoszlása miatt az idei évben az 2007-es és 2009-es végzettek adatait együtt kezeljük.
- Az adatokat a szemléletesebb ábrázolás érdekében százalékosan mutatjuk be.
- A vizsgált kategóriák szerint keresztábrázolatokat készítettünk, és azokat a válaszokat mutattuk be, amelyek megfeleltek a szignifikancia-elvárás három kritériumának: 0,05-nél kisebb khi-négyzet érték, minden cella várható értéke egy, vagy annál nagyobb legyen és az üres cellák részaránya maximum 20% lehet.
- A tanulmány terjedelme miatt a legjellemzőbb ábrákat, táblázatokat mutatjuk csak be.
- A kutatás összefoglaló tanulmányát az interneten is közzétesszük.